

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Jitky Zavřelové a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: Š. Č., zastoupený Mgr. et Mgr. Martinem Čankem, advokátem se sídlem Nádražní 381/9, Mohelnice, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Mírov**, se sídlem P. O. Box 1, Mírov, proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 11. 2019, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 25. 6. 2020, čj. 65 A 93/2019 - 31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á**.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. et Mgr. Martinu Čankovi, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **4 114 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím speciálního pedagoga žalované ze dne 13. 11. 2019, č. j. VS 212561/ČJ-2019-803632-KT, byl žalobci uložen kázeňský trest umístění do uzavřeného oddílu na dobu 7 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení, podle § 46 odst. 3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů (dále „zákon o výkonu trestu“). Kázeňského přestupku se dopustil porušením zákazu přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob, ve smyslu § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu, neboť u něj byly nalezeny zakázané předměty pro osobní hygienu, a to tlaková nádoba TODAY men – Dark

Intense a skleněná nádoba NIVEA men Cool Kick. Stížnost žalobce byla zamítnuta výše uvedeným rozhodnutím vrchního komisaře žalované, neboť spáchání kázeňského přestupku žalobcem a jeho zavinění bylo prokázáno a uložený kázeňský trest je úměrný závažnosti spáchaného přestupku a je v souladu s účelem výkonu trestu.

[2] Žalobu proti rozhodnutí žalované Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci výše uvedeným rozsudkem zamítl, neboť pochybení zaměstnanců žalované nemělo na naplnění subjektivní stránky kázeňského přestupku vliv. Žalovaná řádně prokázala, že žalobce přechovával zakázané předměty, a tedy jednal zaviněně.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[4] Nepřezkoumatelnost rozsudku pro nedostatek důvodů stěžovatel spatřuje v tom, že se krajský soud nevypořádal s námitkou, že pochybení žalované spočívající v tom, že mu vydala zakázané předměty, mohlo být policejní provokací, což by vylučovalo jeho zavinění a nebyla by tak naplněna subjektivní stránka kázeňského přestupku.

[5] Za nezákonný má rozsudek proto, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku naplnění všech znaků skutkové podstaty kárného přestupku, neboť uvedl, že pochybení žalované nemohlo mít vliv na naplnění subjektivní stránky kázeňského přestupku. Krajský soud toliko na základě toho, že stěžovatel přechovával zakázané předměty, k čemuž se sám přiznal, dospěl k závěru, že se jednalo o zaviněné jednání a že se žalovaná touto otázkou zabývala. Krajský soud však nevzal v úvahu, že stěžovatel je ve výkonu trestu odnětí svobody a žalovaná tak vůči němu vykonává veřejnou moc a navíc se jedná o ozbrojený sbor. Na vydání jinak zakázaných předmětů žalovanou stěžovateli jako adresátovi veřejné správy je tak nutno pohlížet jako na faktické *ad hoc* povolení k jejich přechovávání. Pokud žalovaná svým aktivním jednáním učinila a zapříčinila, že měl stěžovatel tyto předměty u sebe, nemůže jej za to následně trestat. Stěžovatel je přesvědčen, že jednal v negativním skutkovém omylu, neboť byl oprávněně přesvědčen, že předměty, ač jinak zakázané, jež mu vydala sama žalovaná, může beztrestně přechovávat a používat. Faktické povolení dle stěžovatele rovněž představuje okolnost vylučující protiprávnost, byť v zákoně neuvedenou.

[6] Zároveň mu nemůže být kladeno k tíži, že své zjištění o přechovávání jinak zakázaných předmětů oznámil nestandardním způsobem písemně Generální inspekci bezpečnostních sborů (dále „GIBS“), ačkoliv to mohl oznámit přímo ve věznici a případně předměty rovnou předat příslušníkům či zaměstnancům žalované. Jednal tak proto, aby nesprávný postup žalované byl řádně prošetřen.

[7] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost a dospěl k závěru, že není důvodná.

[10] Podle § 24 odst. 1 věty první zákona o výkonu trestu *má odsouzený právo jedenkrát za šest měsíců přijmout balíček s potravinami a věcmi osobní potřeby do hmotnosti 5 kg. Podle odst. 2 téhož ustanovení balíčky podléhají kontrole zaměstnanců Vězeňské služby. Odsouzenému se nepředají věci, které*

pokračování

odporují účelu výkonu trestu nebo které není dovoleno mít u sebe, zejména věci, kterými by mohl ohrozit život a zdraví vlastní nebo jiných osob. Věci, které nemohou být předány odsouzenému a se kterými není třeba naložit podle právních předpisů jiným způsobem, se odešlou na náklady odsouzeného zpět odesílateli, kromě potravin s krátkodobou trvanlivostí nebo prošlou lhůtou spotřeby, které se zlikvidují.

[11] Podle § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu je odsouzeným zakázáno vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky, vyrábět a **přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo k útěku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek anebo poškodit zdraví.**

[12] Podle § 46 odst. 1 zákona o výkonu trestu je kázeňským přestupkem zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu. Dle § 47 odst. 1 věty první téhož zákona lze kázeňský trest uložit, jen jsou-li *náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného.*

[13] Podle § 8 odst. 2 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody (dále „řád výkonu trestu“) se po přijetí do věznice nově přijatí odsouzení ubytují odděleně od ostatních odsouzených, a to v nástupním oddílu věznice. Během pobytu v nástupním oddílu se odsouzený podrobně seznamuje s obsahem zákona, této vyhlášky, vnitřního řádu a s prostředím, ve kterém bude trest vykonávat.

[14] Nejvyšší správní soud se zabýval nejprve námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku pro nedostatek důvodů. Byl-li by totiž napadený rozsudek nepřezkoumatelný, byla by vyloučena či přinejmenším značně omezena možnost zabývat se věcně dalšími kasačními námitkami. Dle stěžovatele se krajský soud nevypořádal s jeho žalobní námitkou, že jednání žalované bylo policejní provokací. Nejvyšší správní soud neshledal rozsudek nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů, neboť krajský soud dospěl k závěru, že postup zaměstnanců žalované neměl na naplnění subjektivní stránky kázeňského přestupku vliv (body 22 a 23 napadeného rozsudku), čímž vypořádal jako nedůvodnou i námitku stěžovatele o policejní provokaci, jež dle tvrzení stěžovatele spočívala právě v postupu (zaměstnanců) žalované. V tomto ohledu není podstatné, že na námitku policejní provokace nereagoval výslovně, neboť ji v rámci svého odůvodnění vypořádal implicitně (např. rozsudek NSS ze dne 27. 5. 2015, čj. 6 As 152/2014 - 78, bod 23).

[15] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou nezákonnosti rozsudku spočívající v nedostatečném zjišťování zavinění stěžovatele. K odpovědnosti za kázeňský přestupek postačuje zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění (rozsudek NSS ze dne 17. 4. 2019, čj. 9 As 338/2018 - 50, bod 13). V případě porušení zákazu přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob, zákon o výkonu trestu úmyslné zavinění nevyžaduje, postačí tedy zavinění z nedbalosti.

[16] Z § 47 odst. 1 zákona o výkonu trestu vyplývá požadavek na náležité objasnění okolností kázeňského přestupku a prokázání viny odsouzeného včetně jeho zavinění. Nutnost prokázání viny odsouzeného jako podmínky pro uložení kázeňského trestu stanoví rovněž § 58 řádu výkonu trestu, který též obsahuje podrobnosti projednávání kázeňského přestupku. Odpovědnost za náležité objasnění okolností kázeňského přestupku a prokázání viny odsouzeného přitom nese správní orgán, který o uložení kázeňského trestu rozhoduje. Dle § 3 správního řádu je povinností správního orgánu postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Správní orgán ukládající kázeňský trest tedy nese odpovědnost za řádné soustředění podkladů pro rozhodnutí a případně i odpovědnost za nesplnění této povinnosti (rozsudek NSS čj. 9 As 338/2018 - 50, bod 14 a další tam uvedené rozsudky NSS).

[17] Mezi stranami je nesporné, že stěžovatel měl dne 5. 9. 2019 u sebe zakázané předměty a že v tu dobu si již byl vědom, že takové předměty nesmí přechovávat. Jelikož je odsouzeným zakázáno takové předměty přechovávat, došlo tímto k porušení povinnosti stanovené v § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu. Aby se však zároveň jednalo o kázeňský přestupek ve smyslu § 46 odst. 1 téhož zákona, muselo by se ze strany stěžovatele jednat o zaviněné porušení povinnosti.

[18] Žalovaná, v prvostupňovém rozhodnutí i rozhodnutí vrchního komisaře, jakož i krajský soud, dospěly k závěru, že zavinění stěžovatele plyne z dostatečně zjištěného skutkového stavu o tom, že stěžovatel věděl, že má v držení zakázané předměty, aniž to oznámil a předal je zaměstnancům žalované.

[19] Stěžejní námitkou stěžovatele však bylo, že mu byly zakázané předměty vydány zaměstnancem žalované, což žalovaná nejen nezpochybnila, ale naopak potvrdila, neboť v rozhodnutí vrchního komisaře i ve vyjádření k žalobě výslovně uznala pochybení vězeňské služby spočívající v nesprávném postupu při vydání zakázaných věcí stěžovateli. Na tom nic nemění, že se žalované nepodařilo prokázat konkrétní jednání zaměstnance. Vzhledem k tomu, že stěžovateli byly dané předměty předány, mohl se skutečně zpočátku, když si předměty přebíral, domnívat, že se nejedná o zakázané předměty, jež by nemohl mít u sebe (§ 24 odst. 2 zákona o výkonu trestu *a contrario*). V takovém případě by se u něj nemuselo jednat o zaviněné jednání.

[20] Nicméně případné nezaviněné jednání stěžovatele trvalo pouze do té doby, kdy si uvědomil, že mu byly, zřejmě v důsledku nesprávného postupu žalované, předány, a tedy přechovává, zakázané předměty ve smyslu § 28 odst. 3 písm. c) zákona o výkonu trestu. Sám stěžovatel uvedl, že si to uvědomil nejpozději 3. 9. 2021, kdy se obrátil na Generální inspekci bezpečnostních sborů (dále „GIBS“) s tím, že má u sebe předměty, které jsou způsobilé ohrozit bezpečnost lidí a že je vydá přímo GIBS či na oddělení prevence a stížnosti žalované. Vzhledem k tomu, že je však nebylo komu předat, nechal si je zatím u sebe. Od tohoto okamžiku již neobstojí tvrzení stěžovatele, že se domníval, že nejde o zakázané předměty, jež by nemohl mít u sebe, tj. že nejednal zaviněně. Existoval totiž subjektivní vztah mezi jeho vůlí a zakázaností jednání minimálně v nedbalostním stupni. Jinými slovy, již si uvědomoval, že u sebe má zakázané předměty a že by je měl bezodkladně odevzdat do úschovy věznice [§ 28 odst. 2 písm. j) zákona o výkonu trestu]. Ze stejného důvodu pak nemůže obstát ani jeho argumentace, že mu bylo vydáno faktické *ad hoc* povolení k jejich přechovávání, neboť byl srozuměn s tím, že navzdory jejich vydání zaměstnancem žalované, se jedná o předměty zakázané, jež není dovoleno přechovávat.

[21] Dle rozhodnutí žalované byl stěžovatel shledán vinným ze spáchání kázeňského přestupku za přechovávání zakázaných předmětů „pouze“ v době kontroly, tj. asi ve 12.45 hod. dne 5. 9. 2021, nikoli za jejich přechovávání v době od jejich vydání dne 30. 8. 2019 až do dne kontroly. Stěžovatel byl tedy shledán vinným a potrestán za jednání, jehož se dopustil již v době, kdy nebylo pochyb o tom, že jednal zaviněně, minimálně v nedbalostním stupni. Žalovaná ani krajský soud proto nepochybily, pokud k tomuto okamžiku měly zavinění jako znak subjektivní stránky kázeňského přestupku za naplněný. Nejvyšší správní soud ještě poznamenává, že stěžovatelem namítaný (negativní) omyl skutkový nevyklučuje odpovědnost za (kázeňský) přestupek spáchaný z nedbalosti, jako je tomu v nyní projednávané věci (§ 16 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, či § 18 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník).

[22] Ze skutkových okolností případu dle Nejvyššího správního soudu vyplývá, že postupu v rozporu se zákonem se dopustila jak žalovaná tak i stěžovatel. Počáteční nezákonný postup žalované však nemůže bez dalšího zcela vyloučit odpovědnost stěžovatele za jeho následné

pokračování

nedbalostní jednání. Nejedná se o okolnost vylučující protiprávnost. Pochybení žalované by bylo na místě vzít v úvahu při ukládání trestu, tj. při volbě jeho druhu a výměry. Námitku nepřiměřenosti uloženého kázeňského trestu však stěžovatel poprvé vznesl až v kasační stížnosti, a proto se jí Nejvyšší správní soud jako nepřípustnou ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nemohl zabývat.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto jí dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[24] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Žalované, která měla ve věci úspěch, nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů její běžné úřední činnosti, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[25] Odměna zástupce stěžovatele Mgr. et Mgr. Martina Čanka, advokáta, který byl stěžovateli k jeho žádosti ustanoven usnesením Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 15. 1. 2020, čj. 65 A 93/2019 - 16, byla stanovena za jeden úkon právní služby, tj. podání kasační stížnosti ze dne 11. 8. 2020, podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Zástupci stěžovatele tak náleží odměna 3 100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 3 400 Kč. Zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se zvyšuje odměna a náhrada hotových výdajů o 21% sazbu této daně, tj. o 714 Kč, na 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 10. listopadu 2021

Petr Mikeš
předseda senátu

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a Mgr. Davida Hipsra v právní věci žalobce: **A. R.**, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Heřmanice**, se sídlem Orlovská 670/35, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 7. 2018, č. j. 22 A 142/2017 - 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí Vrchního komisaře, vedoucího oddělení výkonu trestu Věznice Heřmanice, ze dne 10. 7. 2017 o stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu ze dne 26. 6. 2017, č. j. VS-1298-139/ČJ-2017-803532.

II.

[2] Krajský soud v Ostravě (dále též „krajský soud“) v záhlaví uvedeném rozsudkem zrušil napadené rozhodnutí Vrchního komisaře a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Poukázal na to, že dle judikatury nelze na rozhodnutí o kázeňských trestech klást nároky srovnatelné s rozhodnutími správních orgánů či soudů. Stále se však jedná o sankční řízení, kde platí ústavně garantovaná zásada presumpce nevinny. Provedenými důkazy přitom bylo zjištěno pouze to, že v moči žalobce byla nalezena návyková látka. Aby se však mohlo jednat o kázeňský přestupek podle § 46 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění platném do 30. 9. 2017 (dále též „zákon o výkonu trestu“) v návaznosti na porušení § 28 odst. 3 písm. b) téhož zákona, muselo by dojít k zaviněné konzumaci návykové látky. Zavinění žalobci prokázáno nebylo. Soudu se přitom nejeví jako zcela nepravděpodobná obhajoba žalobce, že zakázanou látku požil v důsledku kontaminace jeho kávy

ze strany cizí osoby. Přestože výpovědi některých svědků tuto verzi podpořily, kázeňské orgány ji označily za účelovou a nevěrohodnou, což odůvodnily pouze nijak nepodloženou trestní a drogovou minulostí žalobce. V návaznosti na obhajobu žalobce se ani nezabývaly tím, jak se nalezené látky do jeho těla dostaly. Za situace, kdy nebyl předložen přímý důkaz, že žalobce se zakázanou látkou disponoval nebo ji vědomě požil, nelze ze samotné přítomnosti zakázaných látek v jeho těle bez dalšího dojít k závěru o zaviněném porušení zákona. Uzavřel, že skutkový stav zjištěný orgány žalované nemá oporu ve správním spise.

III.

[3] Proti rozsudku podala žalovaná (dále též „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) s. ř. s. Namítá, že žalobce je opakovaně trestaný jedinec, který se dobře orientuje ve vězeňské subkultuře a na podmínky výkonu trestu je zcela adaptován. Je proto minimálně pravděpodobné, že by ponechal svůj hrnek s kávou bez dozoru ve společenské místnosti za situace, kdy vedl dlouhodobý spor s jiným vězňem, který mu vyhrožoval „uděláním“ (tj. tím, že mu přidá do jídla či pití zakázanou látku). Nadto má žalobce zkušenosti s užíváním drog; musel tedy cítit drogu v kávě a její účinky na sobě. V takovém případě měl upozornit vězeňské orgány, které by zajistily odběr vzorků z kávy, což neučinil. Pro podporu této úvahy odkazuje stěžovatelka na rozsudek Okresního soudu Trutnov ze dne 3. 4. 2012, sp. zn. 16 T 73/2011 - 169, v němž byla obdobná obhajoba vyvrácena znaleckým posudkem. Stěžovatelka upozorňuje na to, že v prostředí věznice je droga velmi vzácná, a je tak nepravděpodobné, že by ji spoluvězeň „investoval“ do žalobce, namísto jejího užití pro vlastní potřebu. Stěžovatelka má za to, že se dostatečně zabývala obhajobou žalobce a prokázáním jeho viny. Vyslechla všechny svědky, avšak kontaminace kávy drogou nebyla prokázána a spoluvězeň J. H. manipulaci s hrnkem žalobce popřel. Toxikologické vyšetření moči žalobce přítomnost zakázané látky potvrdilo, přičemž lékař zdravotnického zařízení žalované takovou látku žalobci neordinoval. Není možné prokázat, že žalobce látku užil vědomě, neboť důkaz o způsobu užití drogy absentuje (při orálním užití zcela, při nitrožilním nelze dokázat). Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Předmětem sporu je otázka, zda žalobci bylo ve smyslu § 46 odst. 1 zákona o výkonu trestu prokázáno zaviněné porušení § 28 odst. 3 písm. b) téhož zákona, tj. zákazu konzumace jiné návykové látky. Dle krajského soudu nebyla vina žalobce stěžovatelkou dostatečně prokázána.

[8] Nejvyšší správní soud považuje za vhodné nejprve připomenout pro posuzovanou věc klíčové skutečnosti vyplývající ze správního spisu. Dne 7. 4. 2017 ve 13:40 hodin bylo u žalobce na základě podezření ze zneužití omamných a návykových látek provedeno testování tělních tekutin (moči). Vzhledem k pozitivnímu výsledku na orientační detekční soupravě byl vzorek

pokračování

postoupen k vyšetření do toxikologické laboratoře Ústavu soudního lékařství FN sP v Ostravě – Porubě, kde byla prokázána pozitivita na metamfetamin a amfetamin. Žalobci přitom žádné látky v té době ordinovány lékařem nebyly. Žalobce ve svém vyjádření dne 27. 4. 2017 uvedl, že drogy vědomě nepožil, a domnívá se, že jeho kávu kontaminoval odsouzený J. H., se kterým vede dlouhodobý spor. Den před incidentem a ještě téhož dne ráno mu jmenovaný vyhrožoval, že jej tzv. „udělá“. Předmětná káva ležela několik minut bez jeho dohledu a odsouzený T. B. viděl, že mu odsouzený J. H. něco s kávou prováděl. K věci byli vyslechnuti další svědci. L. S. a J. Š. uvedli, že neví, že by žalobce něco bral a neviděli, že by mu někdo něco dával do kávy, ale ví, že mu J. H. vyhrožoval, že jej „udělá“, tedy že mu něco dá do kávy nebo čaje. T. B. uvedl, že viděl, jak J. H. v kulturní místnosti něco dělá s hrnkem žalobce. J. K. a J. M. nic neviděli a neví, že by žalobce něco bral. J. H. neviděl, že by žalobce něco bral, ani že by mu někdo něco dával do kávy nebo čaje; popřel, že by žalobci dal do kávy metamfetamin nebo jinou návykovou látku.

[9] Rozhodnutím ze dne 29. 5. 2017 uložil speciální pedagog žalobci kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddělení na 3 dny nepodmíněně za porušení stanovené kázně a pořádku, kterého se měl dopustit tím, že požil návykovou látku. Ke stížnosti žalobce bylo rozhodnutí o kázeňském trestu dvakrát zrušeno a bylo doplněno dokazování za účelem vyvrácení možnosti záměny osob nebo testovaného vzorku. Dne 26. 6. 2017 uložil speciální pedagog žalobci rozhodnutím č. j. VS-1298-139/ČJ-2017-803532, kázeňský trest shodný s původním rozhodnutím. Uvedl, že důkazní prostředky mají vysokou a zcela nevyvratitelnou důkazní hodnotu a vina žalobce byla zcela bezpochyby prokázána. Výpověďmi svědků nebylo prokázáno cizí zavinění a dalšími důkazy byla vyloučena záměna vzorku moči. Tvzení žalobce považuje za nedůvěryhodné a účelové, směřující k vyhnutí se kázeňskému trestu. Jedná se o mnohokrát soudně trestanou osobu, která byla opakovaně ve výkonu trestu odnětí svobody a má dlouhodobé problémy s užíváním drog, zvláště pervitinu. Přestože se žalobce ve výkonu trestu nedopustil kázeňského přestupku, bylo rozhodnuto o uložení přísnějšího nepodmíněného trestu v dolní hranici. I toto rozhodnutí napadl žalobce stížností, o které bylo rozhodnuto žalovanou dne 10. 7. 2017. Vrchní komisař v rozhodnutí dospěl k závěru, že bylo dostatečně prokázáno, že skutek, ve kterém je spatřován kázeňský přestupek se stal, a že jej spáchal žalobce.

[10] V projednávané věci se jedná o rozhodnutí, které dle nálezu Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 32/08, podléhá soudnímu přezkumu, neboť se týká základních práv a svobod jeho adresáta. Nutno také poznamenat, že kázeňské řízení je ve smyslu evropské judikatury svojí povahou řízením trestním, kde je plně na rozhodujícím orgánu, aby i bez návrhu zjišťoval všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch obviněného. Je povinností správního orgánu rozhodujícího o kázeňském trestu skutkový a právní stav náležitým způsobem zjistit a rozhodnout o něm (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 83/2013 - 34).

[11] Podle § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu je odsouzeným mimo jiné *zakázáno vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky*. Podle § 46 odst. 1 téhož zákona je kázeňským přestupkem *zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu*. Podle § 47 odst. 1 věty první téhož zákona *kázeňský trest lze uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného*.

[12] Mezi stranami je nesporné, že v moči žalobce byly nalezeny zakázané návykové látky, přestože mu lékařem takové látky v inkriminované době podány nebyly. Jelikož je odsouzeným zakázáno návykové látky konzumovat, došlo tímto k porušení povinnosti stanovené v § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu. Aby se však zároveň jednalo o kázeňský přestupek

ve smyslu § 46 odst. 1 téhož zákona, muselo by se ze strany žalobce jednat o zaviněné porušení povinností.

[13] Zákon o výkonu trestu nestanoví, o jakou formu zavinění se v případě kázeňského přestupku jedná. Pouze obecně zakotvuje požadavek zaviněného porušení povinnosti, pořádku či kázně. Vzhledem k povaze kázeňského přestupku se dle judikatury Nejvyššího správního soudu nabízí analogické použití právních předpisů upravujících podmínky odpovědnosti za přestupek (srov. rozsudky ze dne 22. 2. 2017, sp. zn. 6 As 303/2016 - 37, a ze dne 5. 12. 2014, sp. zn. 2 As 101/2014 - 26). Takovému postupu nasvědčuje i § 55 odst. 1 zákona o výkonu trestu, podle něhož se uložením kázeňského trestu vyřizují též jednání, která mají znaky přestupků, pokud byly spáchány během výkonu trestu. Podle § 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, který byl platný v době jednání zakládajícího odpovědnost, postačí k odpovědnosti za přestupek zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění. Na toto pojetí zavinění ostatně navázal i současný zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (viz § 15 odst. 1). K odpovědnosti za kázeňský přestupek tak postačuje zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění. V případě porušení zákazu konzumovat návykové látky zákon o výkonu trestu úmyslné zavinění nevyžaduje, postačí tedy zavinění z nedbalosti.

[14] Z § 47 odst. 1 zákona o výkonu trestu vyplývá požadavek na náležité objasnění okolností kázeňského přestupku a prokázání viny odsouzeného. Nutnost prokázání viny odsouzeného jako podmínky pro uložení kázeňského trestu stanoví rovněž § 58 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů, a která obsahuje podrobnosti projednávání kázeňského přestupku. Odpovědnost za náležité objasnění okolností kázeňského přestupku a prokázání viny odsouzeného přitom nese správní orgán, který o uložení kázeňského trestu rozhoduje. Na samotné řízení o kázeňském trestu se dle § 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu nevztahuje zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“). Jelikož však zákon o výkonu trestu neobsahuje úpravu odpovídající základním zásadám činnosti správních orgánů, uplatní se dle § 177 odst. 1 správního řádu i v tomto řízení § 2 až 8 správního řádu. Dle § 3 správního řádu je povinností správního orgánu postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Správní orgán ukládající kázeňský trest tedy nese odpovědnost za řádné soustředění podkladů pro rozhodnutí a případně i odpovědnost za nesplnění této povinnosti (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2007, č. j. 4 Azs 44/2007 - 124, ze dne 24. 6. 2013, č. j. 5 As 160/2012 - 44, ze dne 7. 4. 2011, č. j. 5 As 7/2011 - 48, publ. pod. č. 2412/2011 Sb. NSS, ze dne 19. 6. 2014, č. j. 2 As 52/2013 - 69, ze dne 19. 6. 2014, č. j. 2 As 52/2013 - 69 atp.).

[15] Povinností správních orgánů tedy bylo prokázat bez důvodných pochybností buďto to, že žalobce, ač obeznámen se zákazem plynoucím z § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu, návykovou látku sám konzumoval, nebo že si byl vědom, respektive si vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům měl a mohl být vědom toho, že návykovou látku konzumuje. Lze souhlasit se závěrem krajského soudu, že tomuto požadavku správní orgány nedostály. Z jejich rozhodnutí totiž není seznatelné, na základě jakých úvah dospěly k závěru o vině žalobce (alespoň ve formě nevědomé nedbalosti). Žalobce vědomé požití zakázané látky vyloučil a všichni svědci popřeli, že by jej při konzumaci návykové látky viděli. Dále žalobce uvedl, že mu látku měl přimíchat do nápoje spoluvězeň H., který mu opakovaně vyhrožoval, že jej tzv. „udělá“, což i dle vyjádření žalované může spočívat jediné v intoxikaci stravy. Žalobce tedy předestřel vlastní skutkovou verzi děje, kterou nelze označit *prima facie* za zcela nepravděpodobnou či bizarní, zvláště za situace, kdy několik svědků potvrdilo, že k vyhrožování došlo a jeden z nich viděl, jak spoluvězeň H. manipuluje s hrnkem žalobce. Speciální pedagog v rozhodnutí o kázeňském trestu po shrnutí obsahu svědeckých výpovědí nicméně toliko

pokračování

konstatoval, že cizí zavinění nebylo prokázáno a tvrzení žalobce označil s odvoláním na jeho blíže nespecifikovanou drogovou minulost za účelová a nedůvěryhodná. Věrohodnost provedených svědeckých výpovědí přitom nijak nezpochybnil; nehodnotil je ani z hlediska důvěryhodnosti vypovídajících osob, jejich vztahu k věci, apod. Přestože tedy provedené důkazní prostředky neprokazují, že žalobci skutečně někdo bez jeho vědomí látku podal, neposkytují na druhou stranu ani dostatečnou oporu pro závěr, že je tato možnost jednoznačně vyloučena, a tudíž musel žalobce látku požit vědomě sám. To, že nebylo prokázáno, že žalobci látku někdo bez jeho vědomí podal, neznamená, že byla prokázána jeho vina. Povinností správních orgánů přitom bylo prokázat zavinění samotného žalobce (viz výše), nikoliv vyloučit zavinění cizích osob. Touto skutečností se však správní orgány ve svých rozhodnutích dostatečně nezabývaly a krajský soud nepochybil, když pro tento důvod jejich rozhodnutí zrušil.

[16] Teprve v kasační stížnosti stěžovatelka uvedla argumenty (viz dále), kterými by bylo teoreticky možné vyvrátit tvrzení žalobce, že zakázanou látku vědomě nepožil, a dovést tak jeho zavinění. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že takové doplnění argumentace až v řízení před správními soudy nelze přijmout. Důvody, pro které bylo vydáno rozhodnutí, musí správní orgán vtělit do jeho odůvodnění, a nikoliv je doplňovat v řízení před správními soudy (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2013, č. j. 8 Afs 58/2012 - 44, ze dne 10. 2. 2016, č. j. 4 As 207/2015 - 107, ze dne 24. 9. 2014, č. j. 8 Afs 34/2013 - 68, ze dne 3. 3. 2016, č. j. 7 Azs 322/2015 - 43 atp.).

[17] V závěru kasační stížnosti pak stěžovatelka nesouhlasí s tím, že je její povinností prokázat, jak se zakázaná látka do těla žalobce dostala. Takovou povinnost jí však krajský soud neuložil. Stěžovatelka nepřipustně vytrhává část odůvodnění krajského soudu z kontextu. Krajský soud konstatoval toliko to, že se správní orgány měly podrobněji zabývat skutkovou verzí předloženou žalobcem, neboť jí podporovaly svědecké výpovědi a nebylo prokázáno, že by žalobce zakázanou látkou disponoval nebo ji vědomě požil. Na základě učiněných zjištění tedy nebyla tato skutková verze zcela nepravděpodobná, avšak správní orgány se s ní v rozhodnutích dostatečně nevyřádaly a bez dalšího ji odmítly. Pokud však stěžovatelka považovala tvrzení žalobce za nevěrohodné a účelové, bylo její povinností tento závěr především zdůvodnit, nikoli pouze zkonstatovat. Krajský soud tedy neakceptoval rozhodnutí v neprospěch žalobce za situace, kdy správní orgány jím předestřenu skutkovou verzí o nevědomém požití zakázané látky přesvědčivě a ve vazbě na provedené důkazy nevyvrátily a spokojily se toliko s tím, že nebylo prokázáno cizí zavinění.

[18] Nejvyšší správní soud si plně uvědomuje obtížné postavení správních orgánů vykonávajících kázeňskou pravomoc nad odsouzenými, jakož i specifika daného řízení zakončeného žalobou napadeným rozhodnutím. Je mu znám též konstantní názor Ústavního soudu, že na rozhodnutí o kázeňských trestech nelze klást nároky srovnatelné s rozhodnutími správních orgánů nebo soudů, neboť v kázeňském řízení vystupuje významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snaha udržovat pořádek a bezpečnost ve věznicích v reálném čase (viz např. usnesení ze dne 21. 10. 2008, č. j. I. ÚS 1785/08, nebo ze dne 4. 2. 2010, č. j. II. ÚS 3239/09). Jak však dále vyplývá z výše uvedené judikatury Ústavního soudu (jakož i z judikatury Nejvyššího správního soudu), i v takových řízeních je povinností správního orgánu náležitě zjistit skutečný stav věci, resp. řádně odůvodnit přijaté závěry (vedle výše uvedené judikatury viz např. nález Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 32/08 a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 83/2013 - 34, nebo ze dne 20. 2. 2015, č. j. 5 As 89/2014 - 25). Byla-li proto u žalobce zjištěna přítomnost návykové látky, avšak tento popřel její vědomé požití, bylo na správních orgánech, aby při absenci přímého důkazu o vině žalobce prokázaly pomocí řetězce nepřímých důkazů, že tvrzení žalobce je nevěrohodné a účelové, případně že jednal natolik neopatrně, že porušil zákonem stanovenou povinnost

z nedbalosti. V dané věci však takto postupováno nebylo. Až v kasační stížnosti stěžovatelka formulovala relevantní úvahy, proč se dle jejího názoru žalobce dopustil zaviněného porušení zákonem stanovené povinnosti. Jak již však bylo výše uvedeno, v řízení před správními soudy nelze doplňovat odůvodnění správních rozhodnutí. Důvody, pro které bylo vydáno rozhodnutí, musí správní orgán vtělit do jeho odůvodnění, a nikoliv je doplňovat v řízení před správními soudy.

[19] Nad rámec uvedeného kasační soud z procesní opatrnosti dodává, že pokud by stěžovatelka v dalším řízení chtěla argumentovat stejným způsobem jako v rozsudku Okresního soudu v Trutnově sp. zn. 16 T 73/2011 - 169, vyžadovalo by to doplnění skutkových zjištění z její strany. V označeném rozsudku odsouzený rovněž popíral úmyslné požití omamné látky a obhajoval se tím, že mu pervitin někdo přidal do kávy. Tato obhajoba však byla vyvrácena znaleckým posudkem, v němž znalec konstatoval, že pravidelný konzument kávy se zkušeností s užíváním pervitinu by musel pervitin v běžné kávě vzhledem k jeho silné chuti poznat. Zjištěné hodnoty v moči odsouzeného totiž svědčily o tom, že se muselo jednat o větší množství návykové látky ve velmi vysoké kvalitě. Závěry znalce v uvedené věci tedy vycházely z konkrétní naměřené hodnoty zakázané látky v těle obviněné osoby. Dovozuje-li proto stěžovatelka, že stejně tak by musel rozeznat chuť pervitinu v kávě i žalobce, je třeba tuto domněnku podpořit konkrétním zjištěním, např. srovnáním naměřené hodnoty zakázané látky v citovaném rozsudku s hodnotou zjištěnou při laboratorních testech v těle žalobce. Bez příslušných skutkových zjištění se jedná pouze o spekulativní úvahu, která by sama o sobě k prokázání zavinění žalobce nepostačovala. Ani další relevantní argumentace stěžovatelky předestřená v kasační stížnosti stran zavinění žalobce nemá oporu ve správních rozhodnutích, resp. ve správním spisu. Stěžovatelka přitom v kasační stížnosti nepřednesla žádnou jinou námitku, která by měla potenciál vyvolat zrušení rozsudku krajského soudu. Obecně brojila proti závěrům krajského soudu, které však mají oporu ve shora uvedené judikatuře, a doplňovala odůvodnění svého rozhodnutí, což možné není (viz výše).

[20] Za této situace proto Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo, než kasační stížnost směřující proti zrušujícímu rozsudku krajského soudu zamítnout jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[21] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. dubna 2019

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **A. Ž.**, zast. Mgr. Danou Holcman, advokátkou se sídlem Cholinská 1048/19, Litovel, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky**, se sídlem Klatovská 202, Plzeň, proti rozhodnutí speciálního pedagoga Věznice Plzeň ze dne 10. 4. 2012, č. j. 11/32/2012-11/Všeob/329, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 4. 2014, č. j. 57 A 70/2012 – 88,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalované **se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.**
- III. Ustanovené zástupkyni Mgr. Daně Holcman, advokátce se sídlem Cholinská 1048/19, Litovel, **se určuje** odměna ve výši 4114 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora nadepsaného rozsudku Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí speciálního pedagoga Věznice Plzeň ze dne 10. 4. 2012, č. j. 11/32/2012-11/Všeob/329 (dále též jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím byla zamítnuta stěžovatelova stížnost proti rozhodnutí vychovatele Věznice Plzeň ze dne 20. 10. 2004, bez č. j. (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), o uložení kázeňského trestu umístění do uzavřeného oddělení na pět dnů s výjimkou doby stanovené k plnění úkolů programu zacházení podle § 46 odst. 1 a 3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o výkonu trestu“).

Krajský soud v napadeném rozsudku zejména neshledal důvody pro předložení návrhu na zrušení předmětného ustanovení § 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu Ústavnímu soudu,

nedovodil ani nicotnost prvostupňového správního rozhodnutí, a tudíž ani z toho vyvozované uplynutí jednorocní doby k uložení kázeňského trestu. Stejně tak stěžovateli nepřisvědčil, ani pokud jde o neprokázání subjektivní stránky kázeňského přestupku, protože ze zákona o výkonu trestu plyne, že pro spáchání kázeňského přestupku postačuje i zavinění z nedbalosti, a to i nedbalosti nevědomé. Krajský soud tedy ve svém rozhodnutí dospěl k závěru o nedůvodnosti všech námitek stěžovatele a jeho žalobu zamítl.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“

Stěžovatel předně upozorňuje, že prvostupňovým rozhodnutím bylo zasaženo do jeho osobní svobody, ačkoli toto rozhodnutí neobsahuje řádné vymezení skutku, což soud zcela opomíná.

Stěžovatel se dále domnívá, že vyhláška č. 345/1999 Sb. je *ex tunc* neplatná, a to proto, že tato vyhláška vůbec neprošla procesem před legislativní radou vlády, dále proto, že zcela excesivně překračuje zákonné zmocnění. Jelikož je touto vyhláškou zasahováno do práv, kterých stěžovatel není dle zákona o výkonu trestu zbaven, je tak celý systém výkonu trestu odnětí svobody postaven na porušování principů podle čl. 2 odst. 3 a 4 Ústavy České republiky. Celý výkon trestu odnětí svobody je tak veden skrze tzv. terciární legislativu. Stěžovatel odkazuje na zásadu *delegatus non potest delegare* a upozorňuje, že řetězení delegačního vztahu do více než dvou úrovní právní normy nepovolují. Ačkoli tedy zákon o výkonu trestu zavádí povinnost poslechnout příkaz, pokyn či nařízení (terciární legislativa), žádná věznice nespadá pod strukturu „ozbrojené organizace“ a neexistuje zde žádná možnost vzepřít se. Stěžovatel se tak domnívá, že celý systém výkonu trestu je absurdní, neboť byl vězněn bez platného a řádného rozhodnutí, což je důsledkem „systémového diletantství státu.“

Stěžovatel brojí též proti závěru soudu o prokázání jeho zavinění, když má za to, že neexistuje zákonný zákaz, který by porušil. Stěžovatel nesouhlasí ani se závěrem o stavění lhůty, a tudíž s neuplynutím jednorocní doby k uložení trestu. Stěžovatel podal žalobu za existence ust. § 76 odst. 6 zákona o výkonu trestu, ve znění do 30. 6. 2011, který neumožňoval podat žalobu proti rozhodnutí vydanému v kázeňském řízení. Domnívá se proto, že podání žaloby, kterou zákon podat neumožňoval, nemohlo stavět jednorocní prekluzivní dobu pro uložení kázeňského trestu.

Krajský soud v napadeném rozsudku uzavřel, že okolnosti kázeňského přestupku byly náležitě objasněny a že byla prokázána vina odsouzeného. S uvedeným závěrem se stěžovatel rovněž neztotožňuje. Stěžovatel má za to, že k náležitému objasnění okolností případného kázeňského přestupku a prokázání viny je zejména nutno zkoumat, zda věci, jež měl stěžovatel u sebe, byly podřaditelné pod tzv. věci zakázané. Stěžovatel namítá, že ani žalovaná, ani krajský soud se povahou věcí nezabývaly, ačkoli stěžovatel již v záznamu o kázeňském přestupku uváděl, že se nejedná o „trafo“, ale o „nefunkční el. součástku“. Vzhledem k tomu, že se jednalo o dva kusy zcela nefunkčních věcí, které v žádném případě nevykazovaly znaky nebezpečnosti, nemohlo se jednat o věci zakázané. Stěžovatel tedy setrvává na svém tvrzení, že nebyly naplněny všechny znaky skutkové podstaty kázeňského přestupku.

Stěžovatel trvá též na stanovisku, že vada prvostupňového rozhodnutí z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti v části vymezení skutku nemohla být zhojena rozhodnutím o stížnosti, neboť tak dochází k porušení zásady dvojinstančnosti řízení. Stejně tak trvá na tom, že uplynula prekluzivní doba pro uložení trestu. Domnívá se, že neměl být vůbec uznán vinným a kázeňský trest umístění do uzavřeného oddělení na pět dnů mu vůbec neměl být uložen.

pokračování

S ohledem na uvedené stěžovatel navrhuje, aby kasační soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a aby mu věc vrátil k dalšímu řízení, eventuelně aby rozhodl podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.

Žalovaná ve svém vyjádření poukázala prvně na osobnost stěžovatele, který byl odsouzen k výjimečnému trestu odnětí svobody v délce 16 roků do věznice se zvýšenou ostrahou pro trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. h) zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, v tehdy účinném znění, a dále byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce 671 dnů do věznice se zvýšenou ostrahou pro trestné činy krádeže podle § 247 odst. 1, 3 písm. b) trestního zákona a nadřívání podle § 166 odst. 1 trestního zákona. Poukázala též na to, že stěžovatel je znám svými kverulantskými a šikanózními podáními proti žalované, přičemž spory vede na různých úrovních vnitrostátních i mezinárodních soudů. Pokud jde o nyní projednávanou věc, žalovaná konstatuje, že námitky stěžovatele jsou vesměs shodné s námitkami uplatněnými v žalobě, ke které podala podrobné vyjádření ke krajskému soudu, a na toto vyjádření v podrobnostech odkazuje. Žalovaná tedy navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem. Kasační stížnost je tedy přípustná. Nejsou však přípustné všechny uplatněné kasační námitky. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. se kasační stížnost nemůže přípustně opírat o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. V daném případě se jedná o argumentaci, kterou stěžovatel prvně uplatnil až v kasační stížnosti; konkrétně že vyhláška č. 345/1999 Sb. je *ex tunc* neplatná, a také rozvedení této argumentace poukazem na (ne)možnost řetězení delegačního vztahu do více než dvou úrovní. Poněvadž stěžovateli nic nebránilo uplatnit tuto argumentaci již v řízení před krajským soudem, nelze se v kasačním řízení touto námitkou zabývat. Vzhledem k tomu, že se jedná o právní předpis v dané věci soudem aplikovaný, vážil kasační soud, tak jako v každém jiném případě, zda této aplikaci nebrání nějaká konkrétní překážka, a dospěl k závěru, že tomu tak není.

Důvodnost kasační stížnosti pak zdejší soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud ze spisu zjistil následující skutečnosti. V záznamu o kázeňském přestupku ze dne 19. 10. 2004 dozorce Věznice Plzeň uvedl, že téhož dne při provádění kontroly cel našel u stěžovatele v osobních věcech „amatérsky zhotovené trafo“ a „amatérsky zhotovené pouzdro na tužkové baterie,“ o nichž stěžovatel prohlásil, že je našel na vycházkovém dvoře, ale že se nejedná o trafo, ale o nefunkční el. součástku. Dále uvedl, že žádný z uvedených předmětů není zákonem zakázán, obzvláště nachází-li se ve velkém množství na vycházkovém dvoře. Stěžovatel dále uvedl, že uvedený předmět není jeho vlastnictvím, a že nebyla prokázána subjektivní stránka přestupku. V kolonce důkazních prostředků bylo uvedeno vlastní zjištění, vyjádření svědka – npor. X, dále se uvádí, že součástí jsou přiložené zabavené předměty. Na základě záznamu o kázeňském přestupku bylo následujícího dne vydáno vychovatelem Věznice Plzeň rozhodnutí, kterým stěžovateli uložil nepodmíněný kázeňský trest podle § 46 odst. 1, 3 písm. f) zákona o výkonu trestu v podobě umístění do uzavřeného oddělení na dobu pěti dnů s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení,

protože na základě vlastního zjištění navrhovatele, vyjádření svědka a odsouzeného byl prokazatelně odůvodněn závěr, že stěžovatel porušil ust. § 28 odst. 2 písm. j) a odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu a § 4 odst. 2 a 3 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů, dále též jen „vyhláška“ nebo „řád výkonu trestu“, tím, že vlastnil nepovolené předměty, které by svou povahou mohly poškodit zdraví nebo ohrozit na životě.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel stížnost. Ta byla nejprve zamítnuta rozhodnutím speciálního pedagoga Věznice Plzeň ze dne 21. 10. 2004 (dále též „první rozhodnutí o stížnosti“) s tím, že šetřením, svědeckou výpovědí i výpovědí odsouzeného bylo jasné prokázáno, že jmenovaný měl uvedené předměty ve vlastnictví, čímž porušil shora uvedená ustanovení. Žaloba proti tomuto rozhodnutí byla prvně odmítnuta usnesením Městského soudu v Praze ze dne 19. 10. 2006, č. j. 10 Ca 297/2006 - 23, jako nepřípustná s poukazem na § 76 odst. 6 zákona o výkonu trestu, v tehdejšímu znění. Podle tohoto ustanovení byla rozhodnutí Vězeňské služby České republiky vydaná v kázeňském řízení, s výjimkou trestu propadnutí věci a rozhodnutí o zabrání věci, vyloučena ze soudního přezkumu. Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti proti uvedenému usnesení podal Ústavnímu soudu návrh na zrušení ustanovení § 76 odst. 6 zákona o výkonu trestu v části zakládající výlukou ze soudního přezkumu. Ústavní soud nálezem ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 32/08 (všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná z <http://nalus.usoud.cz>) předmětné ustanovení zrušil dnem 30. 6. 2011. Nejvyšší správní soud následně zrušil usnesení městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení (rozsudkem ze dne 24. 11. 2010, č. j. 9 As 2/2008 – 125; všechna rozhodnutí tohoto jsou dostupná z www.nssoud.cz). Městský soud poté rozsudkem ze dne 1. 6. 2011, č. j. 10 A 298/2010 – 195, zrušil napadené rozhodnutí speciálního pedagoga věznice Plzeň o stížnosti pro nepřezkoumatelnost a věc byla vrácena žalované k dalšímu řízení. Rozhodnutím speciálního pedagoga věznice Plzeň ze dne 10. 4. 2012, č. j. 11/32/2012-11/Všeob/329, tj. napadeným rozhodnutím, byla posléze stížnost stěžovatele proti prvostupňovému rozhodnutí znovu zamítnuta. Žalovaná se v odůvodnění tentokrát vypořádala s jednotlivými námitkami a dospěla k závěru, že stížnost stěžovatele je nedůvodná. Stěžovatel opětovně napadl i toto rozhodnutí žalobou u městského soudu, který ji usnesením ze dne 23. 8. 2012, č. j. 7 A 28/2012 – 24, postoupil k rozhodnutí Krajskému soudu v Plzni jako soudu místně příslušnému. Kasační stížnost proti tomuto usnesení byla Nejvyšším správním soudem zamítnuta rozsudkem ze dne 20. 12. 2012, č. j. 7 As 146/2012 – 66. Jak již bylo uvedeno, Krajský soud v Plzni nyní napadeným rozsudkem žalobu stěžovatele jako nedůvodnou zamítl poté, co nepřisvědčil ani jedné z jím uplatněných námitek.

Nejvyšší správní soud předesílá, že řádně uplatněné stížnostní námitky se v podstatě shodují s argumentací stěžovatele v podané žalobě, se kterou se již vypořádal krajský soud.

Stejně jako v žalobě namítá stěžovatel protiústavnost ustanovení § 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu, dle kterého se na řízení podle tohoto zákona nevztahuje správní řád. Jak již stěžovateli objasnil krajský soud a před ním Městský soud v Praze, vyloučení správního řádu v řízení o kázeňských přestupcích nelze považovat za protiústavní. Pokud jde o procesní pravidla postupu při ukládání kázeňských trestů, zákon o výkonu trestu zmocnil Ministerstvo spravedlnosti stanovit vyhláškou řád výkonu trestu odnětí svobody a v něm stanovit podrobnosti kázeňského řízení. Toto zákonné zmocnění bylo realizováno přijetím vyhlášky č. 345/1999 Sb., která mj. upravuje postup v kázeňském řízení při ukládání kázeňských trestů a jejich výkon (§ 56 – § 70 vyhlášky). Definici kázeňského přestupku, kázeňské tresty a zásady jejich ukládání upravuje zákon o výkonu trestu. Lze tak uzavřít, že i přes vyloučení aplikace správního řádu (§ 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu) poskytuje zákon o výkonu trestu ve spojení s podzákonným předpisem podrobnou úpravu kázeňského řízení. Samotnou neaplikaci správního řádu na tento

pokračování

typ řízení proto nelze považovat za protiústavní; ostatně vyloučení aplikace správního řádu se využívá též v jiných typech řízení, jak již zmínil krajský soud, např. v zákoně č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, nebo též v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád, nebo v zákoně č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu aj.

Se stěžovatelem pak nelze souhlasit ani v tom, že prvostupňové rozhodnutí, jímž mu byl uložen kázeňský trest, mělo být zrušeno, neboť je nezákonným (nebo dokonce nicotným) rozhodnutím, protože v něm absentovalo vymezení skutku, nebyla prokázána subjektivní stránka kázeňského přestupku a ani povaha věcí nalezených u stěžovatele. Zákonností uvedeného rozhodnutí se již zabývaly oba nižší soudy, tj. jak městský soud, který zrušil první rozhodnutí speciálního pedagoga věznice Plzeň o stížnosti, a následně pak Krajský soud v Plzni, který zamítl žalobu stěžovatele proti nyní napadenému rozhodnutí o stížnosti, přičemž ke stěžovatelem prezentovanému závěru ani jeden z těchto soudů nedospěl. Se stěžovatelem lze souhlasit pouze do té míry, že městský soud skutečně shledal vadu prvostupňového rozhodnutí o uložení kázeňského trestu spočívající v absenci popisu skutku ve výroku. Tento soud však nepovažoval předmětné pochybení za tak zásadní, že by mělo vést ke zrušení prvostupňového rozhodnutí, a zrušil pouze první rozhodnutí o stížnosti, aby žalované umožnil zhojit vytýkané vady, přičemž ji zavázal svým právním názorem.

Nejvyšší správní soud si je vědom své konstantní judikatury, která klade poměrně přísné požadavky na preciznost formulace tzv. skutkových vět ve výrocích rozhodnutí správních orgánů ve věcech správního trestání. Dle této judikatury platí, že u „*rozhodnutí trestního charakteru, kterým jsou i rozhodnutí o jiných správních deliktech, je nezbytné postavit najisto, za jaké konkrétní jednání je subjekt postížen – to lze zaručit jen konkrétními údaji obsahující popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným (...) jednotlivé skutkové údaje jsou rozhodné pro určení totožnosti skutku, vyloučí pro další období možnost záměny skutku a možnost opakovaného postihu za týž skutek a současně umožňují posouzení, zda nedošlo k prekluzi možnosti postihu v daném konkrétním případě*“ (viz např. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 – 73, č. 1546/2008 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud však má za to, že v nynějším případě žalovaná těmito požadavkům dostala. Jak totiž plyne z citovaného usnesení rozšířeného senátu NSS, hlavními důvody, pro něž judikatura vyžaduje, aby skutek byl ve výroku správního rozhodnutí ve věci správního trestání vymezen pokud možno co nejpresněji, je vyloučení nebezpečí záměny skutku, a tím i opakovaného postihu za týž skutek (čímž by došlo k porušení zásady *ne bis in idem*), a současně umožnění posouzení, zda nedošlo k prekluzi možnosti postihu za daný skutek. V nynější věci však byly tyto zásady dodrženy, protože popis jednání stěžovatele, jež mu bylo kladeno za vinu, byl uveden v záznamu o kázeňském přestupku, který tvořil podklad pro vydání prvostupňového rozhodnutí a který byl stěžovatelem podepsán. Podle § 58 odst. 2 vyhl. č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, se o kázeňském přestupku odsouzeného sepíše záznam na předepsaném tiskopisu. Ze záznamu musí být zřejmé konkrétní údaje o jednání, v němž je spatřován kázeňský přestupek, včetně označení místa, času, způsobu spáchání přestupku a okolností, za nichž byl přestupek spáchán, popřípadě též předpokládané pohnutky takového jednání. Záznam tyto náležitosti obsahuje. Odůvodnění prvostupňového rozhodnutí spolu se záznamem o kázeňském přestupku naplňuje požadavek minimálního standardu, pokud jde o povinné náležitosti rozhodnutí. Stěžovatel nezpochybňoval skutečnost, že u něj byly nalezeny sporné předměty, když sám uvedl, že je nalezl na vycházkovém dvoře, zpochybňoval pouze jejich povahu, neboť dle jeho názoru se jednalo toliko o nefunkční elektronické součástky. Nebezpečí zaměnitelnosti skutku tedy v nyní projednávané věci reálně nehrozilo.

Kromě toho Nejvyšší správní soud upozorňuje též na konstantní názor Ústavního soudu, dle kterého platí, že na rozhodnutí o kázeňských trestech nelze klást nároky srovnatelné

s rozhodnutími správních orgánů nebo soudů. V kázeňském řízení vystupuje významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snaha udržovat pořádek a bezpečnost ve věznicích v reálném čase (viz např. usnesení ÚS č. j. I. ÚS 1785/08 ze dne 21. 10. 2008, nebo II. ÚS 3239/09, ze dne 4. 2. 2010).

Pokud jde o námitku, že uvedeným postupem, tj. nezrušením prvostupňového rozhodnutí, došlo k porušení principu dvojinstančnosti řízení, tady Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek krajského soudu, který se se stejnou námitkou vypořádal na straně 12, přičemž dospěl k závěru o její nedůvodnosti; Nejvyšší správní soud se s tímto názorem ztotožňuje. Pouze pro doplnění Nejvyšší správní soud předesílá, že zásada dvojinstančnosti řízení znamená, že řízení probíhá ve dvou stupních (instancích); řízení a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podléhá kontrole odvolacího orgánu. Tato zásada však neznamená, jak se mylně domnívá stěžovatel, že každý vyslovený závěr musí být vždy vysloven jednou (první) instancí a vždy prověřen a akceptován instancí vyšší. Dvojinstančnost totiž zajišťuje nejen dvojí posouzení věci, ale je také cestou k nápravě a odstranění vad, které se vyskytly v řízení před prvním stupněm (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007–75). Lze tak uzavřít, že dvojinstančnost řízení v nyní posuzované věci porušena nebyla, neboť stěžovatel brojil řádným opravným prostředkem, stížností, proti prvostupňovému rozhodnutí, přičemž v druhostupňovém rozhodnutí (druhém rozhodnutí o stížnosti) došlo k odstranění vytykánych pochybení prvostupňového orgánu.

Stěžovatel dále namítal, že se žalovaná ani krajský soud nezabývaly povahou u něj nalezených věcí jako podstatné části skutkové podstaty kázeňského přestupku. Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že jak krajský soud, tak žalovaná se povahou předmětných věcí zabývaly - viz strany 9, 10 a 14 odůvodnění napadeného rozsudku a stranu 5 bod ad. E napadeného rozhodnutí žalované.

K této námitce Nejvyšší správní soud ještě jednou připomíná, že stěžovateli bylo kladeno za vinu porušení § 28 odst. 2 písm. j) a odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu a § 4 odst. 2 a 3 řádu výkonu trestu, a to tím, že ve svých osobních věcech přechovával předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek nebo poškodit zdraví. Sám stěžovatel doznal, že předměty našel na vycházkovém dvoře a přechovával je mezi svými osobními věcmi.

Podle § 28 odst. 2 písm. j) je odsouzený povinen „odevzdat do úschovy věznic věci, jejichž držení s ohledem na jejich cenu, množství nebo způsob používání je zakázáno nebo je v rozporu s účelem výkonu trestu“. Podle § 28 odst. 3 písm. b) stejného zákona je odsouzeným zakázáno „vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky, vyrábět a přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo k útěku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek anebo poškodit zdraví“. Dle § 4 řádu výkonu trestu si může odsouzený ponechat u sebe určité věci; např. věci související s trestním řízením, hodinky, psací nebo hygienické potřeby apod. (odst. 2). Vlastní radiopřijímač napájený z vlastního zdroje může mít odsouzený u sebe až po provedení kontroly správou věznic (odst. 3). O ponechání jiných věcí rozhoduje ředitel věznic nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby (odst. 4).

Z uvedených ustanovení je zřejmé, že věci nalezené u stěžovatele nelze zařadit pod okruh věcí, které jsou odsouzení oprávněni ponechat si u sebe, ať už by se jednalo o amatérsky zhotovené trafo a pouzdro na baterky, nebo o nefunkční elektronické součástky. Jednalo se tak o jiné věci, o jejichž ponechání by musel rozhodnout ředitel věznic, k čemuž nedošlo, když stěžovatel sám uvedl, že předmětné věci našel na vycházkovém dvoře. Žalovaná, která měla tyto předměty při kázeňském řízení k dispozici jako předměty doličné, neměla žádné pochybnosti

pokračování

o jejich povaze jako předmětů zakázaných. V napadeném rozhodnutí uvedla, že zejména u amatérsky zhotoveného trafá se jednalo o věc, jejíž držení je s ohledem na způsob užívání zakázáno. Taková trať bývá odsouzenými nelegálně užívána k napájení radiopřijímačů povolených k užívání na základě § 4 odst. 3 řádu výkonu trestu. Ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo možnost poškození zdraví, ke kterému by mohlo dojít připojením takového zařízení do elektrické sítě, je pak evidentní. Žalovaná se vyjádřila i ke stěžovatelu tvrzení, že se jednalo pouze o nefunkční součástku; podle ní je takové tvrzení irelevantní vzhledem k „improvizačním schopnostem“ odsouzených při výrobě obdobných zařízení. Tyto věci měl kázeňský orgán k dispozici, byť nikoliv při druhém druhoinstančním řízení, neboť je po skončení původního řízení, dle svého tvrzení, vrátil na pracoviště podniku, který vězně zaměstnával při likvidaci elektroodpadu.

Nejvyšší správní soud dodává, že je evidentní, že zákonem stanovená přísná pravidla, co se držení různých předmětů odsouzenými týče, mají sloužit hlavně k udržování bezpečnosti osob a majetku ve věznicích. Kázeňským přestupkem tak je již samotné přechovávání „zakázaného“ předmětu bez ohledu na to, jestli jím byl způsoben nějaký následek. Jedná se tak o kázeňské přestupky, kdy předpokladem jejich spáchání není reálná změna (porucha) objektu kázeňského přestupku (bezpečnost, zdraví, pořádek), nýbrž postačuje možnost jeho ohrožení. Jak je výslovně uvedeno též v § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu, zakázáno je vyrábět a přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo k útěku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek anebo poškodit zdraví. Konkretizace možného ohrožení pořádku, bezpečnosti a zdraví žalovanou v rozhodnutí o stížnosti, pokud se jedná o předměty nalezené u stěžovatele, se Nejvyššímu správnímu soudu jeví jako dostatečná pro naplnění skutkové podstaty kázeňského přestupku podle § 28 odst. 2 písm. j) a odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu a § 4 odst. 2 a 3 řádu výkonu trestu. Námitka neposouzení povahy předmětů tak není důvodná.

Nedůvodná je rovněž námitka neprokázání subjektivní stránky přestupku, tj. zavinění stěžovatele. Zákon o výkonu trestu v § 46 odst. 1 stanoví, že „[k]ázeňským přestupkem je zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu“.

Dodržování stanoveného pořádku a kázně je všeobecnou povinností odsouzených, jejímž obsahem je podrobení se všem omezením a zachovávání všech ustanovení a pravidel, jež jsou pro výkon trestu odnětí svobody stanovena zákonem o výkonu trestu, popř. na jeho základě dalšími právními předpisy upravujícími výkon trestu odnětí svobody, zejména řádem výkonu trestu.

Jak již objasnil krajský soud i žalovaná, zákon o výkonu trestu nestanoví žádný požadavek, pokud jde o formu zavinění v případě kázeňského přestupku. Pouze obecně zakotvuje požadavek zaviněného porušení povinnosti, pořádku či kázně. K odpovědnosti za kázeňský přestupek tak postačuje zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění (analogicky podle zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích).

Podle § 8 odst. 2 písm. b) řádu výkonu trestu platí, že „[p]o přijetí do věznice se nově přijatí odsouzení ubytují odděleně od ostatních odsouzených, a to v nástupním oddělení věznice. Během pobytu v nástupním oddělení, jehož délka se určuje individuálně a zpravidla nepřevyší dva týdny, se odsouzený podrobně seznamuje s obsahem zákona, této vyhlášky, vnitřního řádu a s prostředím, ve kterém bude trest vykonávat“ (podtrženo NSS).

Stěžovatel v žádné fázi řízení nezpochyboval, že byly mezi jeho osobními věcmi sporné předměty, o nichž uvedl, že je sám nalezl na vycházkovém dvoře. Jak již bylo objasněno, tyto předměty nepatří pod skupinu předmětů, které mohou mít odsouzení u sebe. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl podle § 8 odst. 2 písm. b) řádu výkonu trestu obeznámen s jeho povinnostmi podle § 28 zákona o výkonu trestu i s tím, které věci si může u sebe ponechat dle § 4 řádu výkonu trestu, Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatel věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí, nebo nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl. Nutno tak aprobovat závěr žalované i krajského soudu, že subjektivní stránka přestupku byla náležitě prokázána, přinejmenším ve formě nevědomé nedbalosti, která je pro naplnění skutkové podstaty kázeňského přestupku postačující.

Poslední stěžovatelova námitka směřuje proti nedodržení jednoroční prekluzivní doby pro uložení trestu. Podle § 47 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody „*[k]ázeňský trest nelze uložit, jestliže od spáchání kázeňského přestupku uplynula doba jednoho roku.*“

Stěžovatel se předně domnívá, že na jeho případ nelze aplikovat ustanovení § 41 s. ř. s. Dle tohoto ustanovení platí, že „*[s]tanoví-li zvláštní zákon ve věcech přestupků, kárných nebo disciplinárních nebo jiných správních deliktů (dále jen "správní delikt") lhůty pro zánik odpovědnosti, popřípadě pro výkon rozhodnutí, tyto lhůty po dobu řízení před soudem podle tohoto zákona neběží.*“ Stěžovatel argumentuje ustanovením § 76 odst. 6 zákona o výkonu trestu účinným do 30. 6. 2011, které vylučovalo rozhodnutí vydaná v kázeňském řízení z možnosti soudního přezkumu. Stěžovatel tak má za to, že byla-li žaloba nepřipustná ze zákona, nemohlo její podání stavět dobu pro uložení kázeňského trestu.

S argumentací stěžovatele nelze souhlasit. Předmětné ustanovení soudního řádu správního nijak nerozlišuje, zda je podaná žaloba přípustná, nebo nepřipustná, nýbrž jako podmínku pro stavění lhůty (doby) stanoví dobu řízení před soudem. Lze tak sice souhlasit, že žaloba proti kázeňským rozhodnutím v době jejího podání nebyla přípustná, přesto však o ní běželo řízení, jak to požaduje dikce ust. § 41 s. ř. s. Nutno tedy dovodit, že i v případě podání nepřipustné žaloby proti rozhodnutí správního orgánu se staví lhůta pro zánik odpovědnosti, popřípadě pro výkon rozhodnutí ve věcech správních deliktů, a to od podání žaloby do doby rozhodnutí o ní, přesto, že bude tímto rozhodnutím odmítnuta. Argumentací stěžovatele nutno navíc považovat za ryze účelovou, když právě na základě jeho kasační stížnosti proti odmítnutí žaloby proti prvnímu rozhodnutí o stížnosti byl podán návrh na zrušení ustanovení § 76 odst. 6 zákona o výkonu trestu k Ústavnímu soudu, který mu následně vyhověl. Žaloba stěžovatele tak byla následně řádně projednána a bylo o ní rozhodnuto rozsudkem, který zrušil stěžovatelem napadené rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Pokud jde o tu část argumentace stěžovatele, již namítá, že došlo k marnému uplynutí předmětné doby, protože nelze pravomocně uložit kázeňský trest po více než sedmi letech od jeho údajného spáchání, a to přesto, že by běh prekluzivní doby byl zastaven podle § 41 s. ř. s., Nejvyšší správní soud uvádí, že ani tato část námitky stěžovatele není důvodná. Krajský soud se již stejnou námitkou zabýval, přičemž dospěl k závěru, že k uplynutí jednoleté doby pro uložení kázeňského trestu nedošlo. Krajský soud vyšel z judikatury zdejšího soudu týkající se § 186 odst. 9 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, dle které dospěl k závěru, že odlišně od obecné úpravy přestupkového zákona, postačuje u kázeňského přestupku v prekluzivní době vydat prvostupňové rozhodnutí a nikoliv rozhodnout pravomocně. V nyní projednávané věci bylo prvostupňové rozhodnutí vydáno hned jeden den po spáchání kázeňského přestupku.

pokračování

Nejvyšší správní soud k této otázce uvádí, že pro nyní projednávanou věc není podstatné, zda mělo být v době jednoho roku vydáno toliko prvostupňové rozhodnutí, nebo zda mělo být, tak jako např. v řízení o přestupcích (viz § 20 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích), v uvedené době rozhodnuto o kázeňském přestupku pravomocně, neboť doba jednoho roku byla dodržena v obou případech. Přestože bylo druhé rozhodnutí o stížnosti vydáno až dne 10. 4. 2012 a právní moci nabylo dne 30. 4. 2012, tedy skutečně až téměř 8 let po spáchání kázeňského přestupku, bylo toto rozhodnutí vydáno, s ohledem na shora objasněné stavění lhůt podle § 41 s. ř. s., v době jednoho roku od jeho spáchání. Po dobu všech soudních řízení, která ve věci proběhla u Městského soudu v Praze, Nejvyššího správního soudu a soudu Ústavního, totiž uvedená doba neběžela.

Pouze pro úplnost Nejvyšší správní soud předesílá výpočet, proč došlo také k pravomocnému uložení trestu v jednorocní době, jak to již ostatně *obiter dictum* učinil i krajský soud. Kázeňský přestupek byl spáchán dne 19. 10. 2004; o tom není mezi stranami sporu. Dne 20. 10. 2004 bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí o spáchání přestupku a dne 21. 10. 2004 první rozhodnutí o stížnosti. Prvně se doba zastavila v důsledku žaloby podané 1. 12. 2004 stěžovatelem proti prvnímu rozhodnutí o stížnosti (od spáchání přestupku uplynul 1 měsíc a 11 dnů) a znovu počala běžet po právní moci usnesení o odmítnutí žaloby, tj. dne 22. 11. 2006. Poté se běh doby obnovil a ta běžela až do podání kasační stížnosti proti uvedenému usnesení, kdy se běh doby opětovně zastavil (běžela tak dalších 13 dnů), a to až do právní moci rozsudku Městského soudu v Praze, kterým tento soud zrušil první rozhodnutí o stížnosti, tj. do 30. 8. 2011. Od spáchání kázeňského přestupku uplynula doba 1 měsíc a 24 dnů. Žalovaná vydala druhé rozhodnutí o stížnosti dne 10. 4. 2012, to nabylo právní moci dne 30. 4. 2012, tj. 8 měsíců a 24 dnů od spáchání přestupku. Žalovaná tak (pravomocně) rozhodla o kázeňském trestu v době stanovené v § 47 odst. 3 zákona o výkonu trestu. Ani tato námitka tak nemůže obstát.

Z výše uvedených důvodů neshledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele důvodnou a nezbylo mu než ji rozsudkem zamítnout (§ 110 odst. 1 in fine s. ř. s.)

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalované, která byla v řízení úspěšná, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtovala. Proto soud rozhodl, že žalované se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Nejvyšší správní soud přiznal odměnu zástupkyni stěžovatele, Mgr. Daně Holcman, advokátce, která byla ustanovena podle § 35 odst. 8 s. ř. s. usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 4. 2013, č. j. 57 A 70/2012 - 55. Tato odměna byla určena za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (sepsání kasační stížnosti), ve výši stanovené podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5. advokátního tarifu, tj. ve výši 3100 Kč. Nejvyšší správní soud ustanovené zástupkyni nepřiznal odměnu za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení podle § 11 písm. b) advokátního tarifu, neboť stěžovatele zastupovala již v řízení před krajským soudem. Dále byla ustanovené zástupkyni přiznána náhrada hotových výdajů za jeden úkon právní služby stanovená podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky ve výši 300 Kč. Protože je zástupkyně stěžovatele plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšuje se přiznaná částka nákladů řízení podle § 57 odst. 2 s. ř. s. o částku

odpovídající této dani, tj. o 21 % z částky 3400 Kč. Celkově tak Nejvyšší správní soud přiznal ustanovené zástupkyni stěžovatele částku 4114 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. prosince 2014

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu